

“Els països del sud només s'interessen pels diners de la UE”

[Pau Garcia Fuster](#) [Barcelona](#)

L'eurodiputat Ramon Tremosa apunta a les diferents cultures econòmiques entre el nord i el sud del continent com una de les causes de l'auge euroescèptic

L'any 2009 l'economista Ramon Tremosa (Barcelona, 1965) va fer el salt de les aules a la política per exercir de diputat al Parlament Europeu. A Brussel·les (i Estrasburg) ha conegut de primera mà el funcionament de les institucions comunitàries, assolint tasques importants com la ponència de l'Informe Anual del Banc Central Europeu. En un moment on les crisis colpegen per tot arreu el projecte de la UE, Tremosa ha publicat amb el seu assistent Aleix Sarri *L'Europa que han fet fracassar* (Pòrtic 2016).

En aquesta entrevista amb VIA Empresa desenvolupa algunes de les idees recollides al llibre. Diverses causes que, al seu entendre, estan amenaçant el futur de la UE: des del Brexit al paper d'Alemanya, passant per la gran diferència de cultura econòmica en les diverses latituds del continent.

L'exprimer ministre belga Mark Eyskens deia que "Europa és un gegant econòmic, un nan polític i un cuc militar". Segueix tenint vigència?

De gegant econòmic ho és perquè és el principal mercat integrat del món en nombre d'habitants i poder adquisitiu. Hi ha economies molt potents dins la UE: Alemanya és el principal exportador del món, països que lideren molts rànquings diferents. Nan polític? També, i anant cap enrere en la integració europea com hem vist amb el Brexit. Militarment no en

tinc tanta idea, però és evident que no estem a l'alçada ni de Rússia, ni dels Estats Units ni de la Xina.

Més enllà de l'interès polític per evitar nous conflictes, la UE neix bàsicament per un interès econòmic amb la unió per al carbó i l'acer. Els conflictes polítics actuals estan fent oblidar als Estats aquest potencial econòmic de la Unió? No ho crec. Al 2013 hi va haver un debat al Parlament Europeu on un diputat britànic conservador li va fer unes preguntes a Angela Merkel dient: "Nosaltres volem seguir aprofundint en el Single Market, volem millorar la lliure circulació de persones, mercaderies, capitals i serveis perquè això és el que tot el món copia de nosaltres". El gran èxit europeu del segle XX és la lliure circulació; i la resta d'unions que s'han fet al món s'han basat en el comerç i aquesta lliure circulació. Els conservadors britànics deien que volien sortir de la UE perquè és un embrió de poder polític centralitzat, poc transparent, sense accountability suficient, poc democràtic i jacobí. Això no els interessa, no hi ha un demos europeu que demandi més poder a la UE. A cap país són majoria els que volen un major federalisme europeu i vulguin cedir més poder i impostos a Europa. Però sí que es volen eliminar les barreres que encara limiten la lliure circulació. Els britànics volen concentrar-se en això i deixar de banda projectes polítics que no funcionen.

Quin paper hi ha tingut la crisi econòmica?

La crisi ha augmentat la fractura entre el nord i el sud. No només per una divergència econòmica, sinó que hi ha un tema cultural. Els països del sud només s'interessen pels diners de la UE, però quan han d'implementar les normes que afecten el seu statu quo, els seus oligopolis, les seves males pràctiques...ho rebutgen. I això és el que genera euroescèpticisme al nord d'Europa. No només en els partits euroescèptics, també en la resta. Em trobo diputats de grups socialistes, liberals o conservadors profundament euroescèptics per com funciona la UE actual tot i que són europeistes i veuen la importància del lliure comerç. Per tant, la desafecció es troba més en com funciona la UE que no pas en els èxits del passat o els que pot donar en el futur.

El fet que hi hagi estats contribuents nets i d'altres receptors està convertint-se en un problema més que en una solució? El pressupost de la UE és molt petit, no arriba ni a l'1% del PIB europeu i equival a tres vegades el de la Generalitat de Catalunya. Per tant, la capacitat de redistribuir és molt petita. Tot i així, els països del nord d'Europa han retallat el pressupost perquè no els agrada aquest europeisme de caixer automàtic dels països del sud. El que diuen molt els nòrdics és que no volen que la UE esdevingui una Espanya o una Itàlia, on hi ha redistribucions massives nord-sud sense convergència econòmica després de dècades de fer-ho. Això amenaça de gripar les locomotores (a Espanya és Catalunya i a Itàlia, el nord del país). Hi ha molta literatura sobre les regions que durant moltes dècades reben grans quantitats de subsidis i generen incentius racionals als seus habitants a no desenvolupar-se. Això fa 13 anys que ja ho deia el Banc d'Espanya. Per tant, els nòrdics diuen que no volen que la UE sigui una gran Transfer Union, i per això retallen el pressupost. El que sí que volen és que la UE sigui una unió de bones pràctiques.

Foto: Jordi Borràs

Per exemple?

Dinamarca té el millor mercat laboral del món. Doncs fem una directiva perquè els països del sud imitin les coses bones de Dinamarca per convergir en taxes d'atur i mercat laboral. Holanda té el millor sistema de morositat del món, fem una directiva copiant el seu model que els nòrdics implementen però els països del sud no volen seguir perquè afecta a les multinacionals. O Alemanya té el millor sistema exportador; Finlàndia, l'educatiu, etc. Els nòrdics tenen un federalisme cooperatiu on cadascú copia el que un altre fa millor. Això al sud no interessa. Com competeixen al món les multinacionals madrilenyes? Amb regulació favorable de l'Estat i permetent que paguin factures a les pimes a 300 dies amb impunitat total. Hi ha una divergència cultural que està trencant la UE. Quan es va llançar el Quantitative Easing, fins i tot els comunistes alemanys van fer un comunicat crític. A Alemanya ningú el va aplaudir mentre aquí era un festival. Fins i tot aquí, al PDECAT, hi ha gent que diu que no es pagui el deute i endavant. Això és una barrera cultural molt profunda. Els socialistes de Finlàndia es van oposar al rescat de Portugal de forma molt virulenta i no surt enlloc.

Espanya podria ser exemple en algun àmbit?

Espanya no aporta res a la UE ni hi té res a aportar perquè lidera molts rànquings negatius. Atur juvenil, fracàs escolar,

morositat, justícia ineficient i poc independent, fiscalitat depravatòria, costos de l'energia... Espanya lidera molts rànquings negatius d'àmbits que tenen a veure amb la gestió de la política econòmica. Per tant, un espanyol està incòmode al Parlament Europeu. A més, la tradició política és molt diferent. Els països nòrdics hi envien gent jove a foguejar-se. Has de parlar idiomes, ser bon relacions públiques, tenir capacitat d'entendre i negociar informes. Si mires els primers ministres, comissaris, etc. dels països bàltics, escandinaus i centreeuropeus, abans han estat eurodiputats. Per tant, quan tornen a Brussel·les com a Govern del seu país ja saben com funciona la UE. En canvi, els partits espanyols envien al Parlament Europeu els castigats i els jubilats. Hi ha un contrast brutal entre els diputats nòrdics, joves i que penquen molt; amb els italians, grecs o espanyols.

No sembla fàcil, doncs, arribar a la unió de bones pràctiques...

És que a Espanya no li interessa, només vol els diners. Al llibre expliquem com a Zapatero l'any 2006, en un Consell Europeu on presumia de superar Itàlia en PIB/habitant, li van demanar que contribuís ara que s'havien incorporat els països de l'Est. Però res de res. Això és el que genera desafecció massiva en el nòrdic mitjà.

Es pot reduir aquesta diferència cultural?

Un diputat comunista irlandès a la Comissió d'Economia defensava fa poques setmanes que Irlanda pugui fixar impost de societats a l'1%, si cal. Quin comunista! Defensant que Google pagui un 1% i prou! Què ens diu això? Que la cultura és molt diferent. A Suècia un govern conservador va retallar la despesa militar i l'actual govern socialdemòcrata l'està incrementant. El primer ministre d'Àustria, socialdemòcrata, defensava fa poc en una entrevista que la globalització és el millor que li ha passat a Europa i que estan reduint el dèficit i el deute públic. I ho diu un socialdemòcrata! L'esquerra nòrdica no té res a veure amb la dreta del sud, que és molt més populista. Un diputat verd alemany un dia em va demanar que li firmés una esmena. Me la miro i li dic: "No te la puc signar, que em crucificarien fins i tot els meus". L'esmena proposava sancions a països amb atur juvenil excessiu per falta de reformes laborals. Això un verd alemany!

Foto: Jordi Borràs

Hem de fer una Europa a dos nivells?

El problema és que només hi ha un nivell: d'Alemanya cap amunt. Només Catalunya, el País Basc i la Llombardia estem convergint amb la UE. Milà està convergint amb Munic i allunyant-se de Nàpols, igual que Barcelona convergeix amb Stuttgart i s'allunya del sud subsidiat que està esperant diners públics tot el dia sense prou dinamisme privat.

Des de Catalunya o Espanya s'ha criticat molt el paper d'Alemanya, però en el llibre assegureu que es troba impotent per imposar els seus punts de vista...

Això és el que destrueix el projecte europeu, el blame game. Especialment al sud d'Europa s'ha jugat a dir que el que Europa fa bé és mèrit meu, i el que faig malament és culpa d'Europa. "Refugiats? La culpa és d'Europa!" Quan Europa no té cap competència ni recursos per fer front a res perquè els Estats no han volgut cedir mai aquests poders. I això també val per la unió bancària, acusant Alemanya de bloquejar-la. Però això és mentida! El que diu Alemanya és que abans de parlar de fons de garantia de dipòsit, facin el favor tots d'implantar les vuit directives de la unió bancària aprovades fa dos anys i mig. Són les que diuen que si hi ha una resolució bancària o una crisi en un banc, es tancarà sense diners públics i pagant-ho els accionistes i els creditors privats. I això passa amb tot. Però és més fàcil culpar de tot a Merkel i dir que és una piscòpata de l'austeritat. Quan el problema d'Espanya no és l'austeritat, és la morositat del sector públic que mata milers de pimes solvents.

Fa poc s'ha aprovat l'Informe Anual del BCE. En les recomanacions s'insta a que es comprin bons del Banc Europeu d'Inversions (BEI) per facilitar projectes com el del Corredor Mediterrani. El tenim més a prop?

El Corredor Mediterrani és un altre incompliment flagrant. Espanya no té cap intenció de fer-lo perquè sap que és el tren de la definitiva europeïtzació de Catalunya. Es va aprovar el 2013 en forma de reglament, no de directiva. Per tant, és d'obligada i literal transposició, i ni els mapes ni els terminis es poden alterar. I no és un tren dels catalans, va d'Algesires al nord d'Europa. Espanya va insistint amb el Corredor Central per guanyar temps i no fer-lo.

De fet, ja dieu en el llibre que la UE molt sovint és incapaç de fer complir les seves pròpies normes als Estats membres... Al nord d'Europa és fàcil perquè els països les transposen ràpidament. Gran Bretanya i Noruega (que està fora de la UE) compleixen millor la normativa europea que el sud d'Europa, i aquest ha estat un dels arguments més poderosos del Brexit. El fracàs no s'improvisa. Quan 18 milions de britànics voten marxar és perquè hi ha moltes coses que no funcionen.

Foto: Jordi Borràs

Precisament els països del nord són els més crítics amb la gestió de Draghi al BCE...

Els estan convençuts que només amb disciplina de mercat i via primes de risc el sud europeu farà les reformes que ha de fer. Això vol dir que segurament el pròxim president del BCE serà un nòrdic que deixarà de fer compres massives i tornarem a l'escenari del 2011. Aleshores el PP va decidir retallar abans la despesa social dels ajuntaments i les autonomies que tocar despesa militar, projectes d'alta velocitat o qualsevol funcionari del Govern central. Tot l'increment de deute s'ha destinat a mantenir el tren de vida del gran Madrid. Per tant, si els catalans no hem marxat abans, el 2019 amb un altre president al BCE ens tocarà una altra onada social de retallades.

Tot això se suma a la gestió que s'està fent del Pla Juncker. L'estem desaprofitant?

Mentre al nord se'n facilita l'accés a les pimes, aquí s'utilitza pel business as usual, les oligarquies de Madrid. És molt frustrant. Igual que els bons del BEI al nord s'han fet servir per innovació, recerca i startups; mentre Espanya va dir: "Tinc un projecte collonut: el Castor". I ja sabem com ha acabat. Però la UE no té capacitat per imposar a Espanya un canvi.

No hi ha res a fer?

No... Però Espanya no té cap càrrec d'importància a Europa. Aquesta és l'única represàlia que hi ha, però no deixa de ser estètica.